

TRUPP és STRUSCH

első magyar

VARRÓGÉP-GYÁRI BAKTÁRA

Pest, nádor-utca 20-dik sz. a., a Széchenyi-tér sarkán.

1594 (3-4)

Ezennel bírák vagyunk a t. cz. családok és úröknek tisztelettel jelenteni, hogy a fentebbi czég alatt egy varrógépgyárt állítottunk fel. Ameriká, Páris, London és Németország legnagyobb gyáraiban szerzett tapasztalásaink azon kellemes helyzetbe hoznak, szintoly jó és tartós munka mellett a gépeket 20% kal jutányosabban előállítható mint a külföldi gyárosok. — A gépek tartóssága valamint a t. cz. közönség megnyugtatására 2 évi irrott biztosítékot nyújtunk s egyuttal ovakodásra intük oly ügynököktől, kik a vevő kecséretére 5 évi jóállást ígérnek, mit azért sem tehetnek, mert még Amerika leghír. sebb és legnagyobb gyárai is csak 1—2 évi jóállást nyújtanak.

Ez alkalommal tudatjuk a t. cz. közönséggel, hogy varrógépek egyes alkatrészei, ugy mint díszítési láncolatvarrók, szegők, szalagfelvarrók, kapszegők, zsínorvarrók sat. készletben tartatnak, valamint mindenféle javításokat jutányosan állítunk.

Raktárunk el van látva továbbá varrótű és ezernafélekkel, s elvállalunk minden varrási munkákat a lehető legjobb feltételek mellett.

A varráshani oktatás ingyért eszközöltetik.

Tisztelettel
TRUPP és STRUSCH.

Titkos 1519 (11-12)

betegségeket

még makacs és üdült bajokat is úgy kóródában, mint magán gyakorlat folytán több ezer beteg legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalosan vagy életmódjában gatlattatnak, gyökereesen, biztosan és gyorsan gyógyít.

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. sz. Medetz-házban, 1-ső emelet délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.

Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógy-szerek is megküldetnek.

SIGL G.

gépgyára s vasöntődjében Bécs, Alsergrund, mindennemű gazdasági gépek, u. m.:

locomobile 4—16 lóerőre, gőz-eséplő-gépek, járgány, és eséplőgépek, vetőgépek, tisztító- és őrlőmalmok, szénagereblyék, boronák, szecska-vágó-, daráló- s kaszáló-gépek, fa- és deszka-fűrészek, kukorica-morzsolók sat. a legnagyobb s legdúsabb választékban folytonosan készen kaphatók.

Illusztrált árszabályok kívánatra bérmentesítve küldetnek. A gépek szilárdsága és tartósságáért, valamint működési képességükért jóállás biztosítottatik. 1559 (8-12)

Első Rákos-Palotai ÁSVÁNY-GYÓGYFORRÁS.

Az itteni orvos urak által szerzett tapasztalatok folytán, valamint

BALASSA J.

egyetemi tanár és udvari tanácsos ur,

nem különben **ROZSAY JÓZSEF** főorvos ur által eszközölt kísérletek alapján, az „első Rákos-Palotai gyógyforrás“ következő betegségeket használtatott a legjobb sikerrel, ugy mint: 1. Az emésztő szervek zavart működésénél. 2. Az összes takhártyák hurutos lobos állapotánál. 3. Az alhasi pangásból származott máj és lép nagybodadásánál. 4. A bughólyag és meli üdült lobjainál. 5. Táplálási zavarokból származott vértünetnél. 6. Görvélyes, angolkóros, sápkóros és aranyeres bántalmaknál.

Ezen ásványvíz forrártára léteznek

Goldzieher és Prager-nél

Pesten, 3 korona-utca 6. sz. a.

Ugyszinte kapható minden fűszerárusnál Pesten.

1617 (3-0)

KÁNYA JÓZSEF

(előbb Böhm és Kánya)

Pesten, József-tér 10-ik sz. a.

minden évszakra
dúsan ellátott

legújabb bel- és külföldi

női-divatáru
raktárát.

1608 (5-12)

LISZKAY FERENCZ PEZSGŐ-BORKÖVE.

E pezsgő-borkővek számtalanok által való használatára s azon ikeres jó eredmény, melyről mind neki tanuskodhatik, ki csak az egyszerű pezsgő-porokat igy be vevé indított arra, hogy a nagy közönségnek tudomása a jutassam, ama buzgó ohajtásal, hogy mindazon szenvedő embertársaimon segíthessék általa, kik akár az aranyér fejféjében, sörvében, s mindazon bajokban szenvednek, melyek a gyomor defektusai által ide-tetnek elő.

E pezsgő-borkő kiemelendő előnye az, a mi az ugynevezett finnyás-betegre igen kezező: hogy a szelidiori pezsgőknel nagy mértékben kelemetesebb iztek, könnyebben bevehetők és sikeresebb hatásuk! — mely állításról egyebiránt tanuskodjanak a maga idejében mindazok, kik használandják.

Kaphatók egyedül B. Ujvárosban, Debreczen mellett, a „sz. három-szög“ czimzett gyógyszerárban.

6 adagos csomag ára 50 kr. — 12 adagos csomag 1 00. használati utasítással.

Különösen kiemelendő a migrán el- leni egyszerű hatása!!! 1587 (7-8)

LISZKAY F., gyógyszerész.

Titkos BETEGSÉGEK,

ujjonnan keletkezettek

8 nap alatt

minőségre néve

48 óra alatt

meggyógyítanak

Dr. Fux J.

23 óra óta fenálló rendelési intézetben, anélkül, hogy a beteg foglalatosságában hátráltatnánk.

Rendel: d. n. 1-4 óráig. Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leg-gyorsabban eszközöltetnek.

Lakása: Király-utca, 24. sz. a. 1-ső emelet. 1611 (11-12)

Karlsbadi természetes ásványvizek szállítása.

A karlsbadi ásványvizek nem ritkán a csodálatosságig határos gyógyereje sokkal ismeretes, hogysem annak további magasztalása szükségessé válnék. Ez több évszázadon át tapasztalás ok igazolványa és meggyőző dolog. Hogy ezen ásványvíz, mely betegség eseteiben használandó, — az egy dr. Mann által szerkesztett külön füzetben részletesen ismertette van, mely kívánatra mindenkiné ingyért és bérmentesen küldetik meg. — Karlsbad minden forrásvízei szállíthatók, de különösen a mühlbrunn, schlossbrunn s bugyóforrás (Sprudel) egész s fél palackokban a leg-gyógyos mérben szállítatnak. Minden megrendelés ásványvizekre, bugyogósóra, bugyogószappan s bugyogó-szelekre a nagyobb városok raktárai, valamint közvetlen az ásványvizek szállítási igazgatósága által Knoll s Mattoni Karlsbadban (Csehország) és Bécsben (Maximilianstrasse Nr. 5) a legpontosabban eszközöltetnek. 1596 (4-6)

Lég-viz (Luftwasser)

mely különösen aranyér-betegségeknél rendes használatra ajánlható; megbeszülhetlen hatást gyakorol továbbá a szokványos fájások, fejköszvény, mellszorongás, emésztési tehetlenség, altesti bajok, búskomorsó, dugulás, s az epeelkülönítés háborgatása eseteiben.

1 palack ára 40 kr.

Valódi minőségben kapható: Pesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, király-utca 7-dik sz. a. 1645 (2-17)

STOLP KÁROLY

könyvkereskedésben Pesten (váci-utca 7-ik szám)

megjelentek, és a hirdett ár beküldése után azonnal kaphatók:

A szolgabírák és megyei esküdték hatásköre és teendői.

1614 (3-3)

Törvénykezési, közigazgatási, váltó, rendőrfenyítési ügyekben, irómanypéldákkal betűrendben.

Írta **KASSAY ADOLF.**

Ára 1 fl. 60 kr.

A községi előjárók hatásköre és teendői.

Törvénykezési s közigazgatási tekintetben, irómanypéldákkal.

Írta **KASSAY ADOLF.**

Ára 1 fl. 40 kr.

Nélkülözhetlen kézikönyvek.

Szolgabírák, esküdték, községi előjárók, jegyzők és mind azok számára, kik bíraskodási eljárással foglalkoznak.

Pest, május 20-án 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokak illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyezer haszított petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígátásnál 10 kr.; háromsor- vagy kétszori ígátásnál csak 7 kr-ta számítatik. — Külföldre névre kiadó-hivatalunk számára hirdetőmennyeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasensteiner és Vogler. — M. Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelk Alajos. — Bélyeg-díj, külön minden ígátás után 30 kr.

Pauli-Markovics Ilka.

A mik kerteknek a virágok, az életünknek a művészet. „Virág, mely a nemzeti műveltség fáján fenn reng s bármilyen lombtalannak látszassék a fa, bármilyen sötét töve s göröcsök is ágai, míg ez fennmarad, nem mondhatja senki, hogy tavasza elmúlt s egykor nem fog hordani gyümölcsöket.“

A művész, ki az örökséget állítva elő, a közönséget fölemelkedni, a szépet átérezni, kebelében nemcsinálni, a magasatos iránt lekesedni tanítja, ép úgy érdemes tiszteletünkre, mint az író, ki az eszmék világító fátylájával, a sötét tudatlansággal viba meg, ezt számúzi, jótékony ismereteket terjeszt, avvagy a gyakorlati élet polgára, midőn az anyagi előrehaladás munkálva, ez uton emeli az emberiség boldogságát. Mindhármán a közérdek bajnokai: a szép, igaz s jó örök eszméi életbeléptetésének harcosai.

Ez eszmék keretében méltóan foglalhatjuk az arczképet, mely a nemzeti színház egyik elsőrangú, közkevdességgé énekesnőjét, **Pauli-Markovics Ilka** asszonyt ábrázolja.

Markovics Ilka 1839-ben született Pesten. Atyja ügyvéd volt, anyja Schmied Luiza, a szini művészetének szintén kedvelője, ki több ízben énekelte mükedvelőként Aradon s a nemzeti színpadon, melynek deszkáin később leánya oly szép sikert aratott művészetével. Első ösztönét pályájának anyjától vevé. Az any minden gondját tehetséges leánya művészi kiképzésére fordítá. Midőn leánya fejlődni kezdett, Lugosról, hol addig laktak, felhozta Pestre. A kedves gyermek figyelmet gerjesztett tehetségével s rögtön talált pártfogókat. Ürményi Ferencz és József, Pestetics Ágoston, gr. Mikó János s gr. Almássy György magush kiképzetését végett 1856-ban a fiatal leánykát Bécsbe küldték.

Harmaidfél évig tanult Bécsben, Salvi énekmester vezetésével, mielőtt tehetségét s tanulmányai sikerét a nemzeti színpadon bemutatná. Először az 1859-dik év október 15-én lépett fel az „Észak Csillag“.

ban mint Prascovia, Hollósy Kornélia mellett. Hollósy Kornélia tetőpontján ragyogott ekkor művészetének s a közönség mégis figyelmet tanusított a félénk kezdő iránt s élénk tapsokkal üdvözlötte a nagy művésznő mellett.

Ki merete volna remélni, hogy e kezdő pár év alatt nemzeti operánk lyrai primadonnája s Hollósy Kornélia szerepeinek közkevdességgé személyesítője lesz!

A fiatal énekesnő tehetségének terjedését csak kevesen ismerték fel. Egnémely újdondász csak a víg dalművek és operetteket

Markovics Ilka kijátszta a szűk marku próféták jóvendőléseit: fáradhatlan szorgalmával párhuzamban fejlődő tehetsége nagyobb szerepben is érvényesült, meghódított mindenkit s Hollósy Kornélia legkiválóbb szerepeit kezére játszta. Az elfogultak hangjai elnémultak s ő legvonzóbb jelenségévé lön színházunknak. Zerlináját, Mozart „Don Juan“-jában, Melindáját „Bánk Bán“-ban, Katalinját az „Észak Csillag“-ban, a „Rigoletto“-ban Gildáját a legszigorubb itész is elismerőleg említheti. S mióta a szerelem lánca által egybefűzte, 1863-i februárban Pauli

PAULI-MARKOVICS ILKA.

Rikhárdal, nemzeti színházunk lyrai tenoristájával egybekelt, művészi haladása még feltünőbb. Ugyanez évben kétszer szerepelt a bécsi udvari színház deszkáin is. Májusban Myrztát (Lalla Roukban), Margit királynőt (Hugenottákban), Gildát (Rigoletto-ban) éneklé; júliusban Mozart „Varázsfuvolájában“ mint az új királynője szerepelt. A közönség tapsviharral üdvözlő a színpadon, a bécsi lapok elismerőleg nyilatkoztak tehetségéről, az údv. színház igazgatója szerződötteti akarta. De Pauli-Markovics Ilka nem tartozik azon művészek közé, kiknek „nincs hazájuk“; bár kevésbé előnyös feltételek mellett, nemzeti színházunknak első-séget adott az udvari színház dicsősége fölött.

A legszebb korszakot a mult nyáron tartott zenédei ünnepeleken nyere Liszt Ferencz zongora-írány kezéből. Oly tökélyvel éneklé hírneves hazánkfia Szent Erzsébet oratoriumában a czimszerepet, hogy a zenekart igazgató szerző vezénylő szerepéről megfélekedve, önmaga is lelkesülten járult a közönség tapsviharralhoz.

„Ritkán nyert ily nehéz szerep előadót, — ír róla Bülow — ki hasonló tárgyszerepelttel, valódi művészi felfogással s oly nemes és tiszta érzéssel magyarázta volna azt. E művésznő rendkívül kedves hangja, úgy látszik nekünk, mintha egészen e földadatra lett volna teremtetve.“

Dalmüperatoire-unkat Pauliné nélkül most alig képzelhetjük. S régi óhajtasunk, hogy nemzeti operánknak oda kell törekednie, hogy első szerepeit, az ének s drámai részt egyaránt sikerrel megoldó művészekkel játszathassuk, oly derék magyar művésznővel, a minőt Markovics Ilkában még sokáig birni óhajtunk. M. E.

Szobám legyéhez.

Itt a tavasz, a télnek vége van, Szobámban egy légy zúg magánosan, A többi most is alezik megmeredve, Ez is csak lézeng, nincsen dalra kedve, Azon egy helyben óraohoszat ül, Később a fénylő ablaknak repül, Majd, kiterült földabroszomra száll, S rajt' percz alatt sok országot bejár, Egy héber könyvre száll le idő múlva, Bele néz, mintha zsidóul tanulna, Meg, odább röppen térve hejzsre, csára, Elvégre mesteregerendám alá. Mi a guta! hisz lábbal feléled Függsz, légy barátom, s háttal lefelé! Ez nagy mesterség! s a magyarfiak Közt, az eszményi költő tudja csak; Be szép alantól nézni: e sereg Fenn a hig ürben, a mig dalt zeneg, Mint fordít háta a földnek! s a lég Padlásán négykézláb jár, mint a légy... De hagyjuk azt! — egy kérdést, dalnoktárs! Szobámban csak egy morzsát sem találz, Nincsen ebéd, nincsen vacsorád, Rád is mostohán néz Apoll apád, S potrohod mégis oly fénylő, kerek, — Szólj, mivel élsz, az Isten áldjon meg? Ne vidd a sírba e titkot magaddal! Közöld azt velünk dalnoktársaidal! A magyar költő: templom egere, Sűgd hát fülembé titkod! ez legyen Hálád, rólad még egy magyar dalló Sem szolt, Petőfi lantján „tyukanyó,“ Sárosyn: a tücsök, dísz nyere, S rólad nem dallott eddig senki se, — Csak én, ki előtt törve minden békő, S nagy és kicsiny egyformán dalra méltó, Kolduskalap és királykorona, Repülő sárkány, és — te, légy koma... Még egyet! — te azt tán nem is tudod, Hogy hazánkban mily sok a rokonod! Miként te, zúgva jár füllök körül, Orrunk' boszontja, a fejünkre ül, Miként te, szinte fény után sovárg, S ha fenn a polcon dús koncokat talált, Mely anyagoddal ringatja úkapját Beszenyeni a honnak tiszta lapját; A hősnek, midőn végső harcát vívja, Küzdő halalos verejtékét szívja; S a melyet hullat átkos éjjelében, Megfordik a hon' lángoló könyvében; S örömdalt zúgva tépő sohájunkba, Vig lakomat ül legszentebb torunkba, Fitymálva a sors torló légyecsapóját. — Mondom, hogy e faj oly hasonló hozzád! A különbséget csak egyben lelem: Ezer szemed van, — és ez — szemtelen.

Szemere Miklós.

A washingtoni kongresszus.

(Az északamerikai államok országgyűlése.)

Nem egyszer olvasunk, különösen bécsi lapokban, a magyar országgyűlésről tudósításokat, melyekben honatyáink tanácskozásainak fegyelméletlen, pongyola s kevéssé fékezett modora, néha igenis vastag vonásokkal esetengetik. Talán nem is ártana itt-ott kissé nagyobb rend: mindazáltal tagadni nem lehet, hogy a hol a nemzet ily nagyszámú képviselői gyűlésnek, másutt se különbek ők „a Deákne vásznánál.“ Ime a többi között egy kézzelfogható példa.

Az északamerikai szabad államok kongresszusa vagyis országgyűlése Washingtonban — mint ezt az angol „Times“ egyik közelebbi rajzából olvassuk — minden európai emberre nézve, a ki a társadalmi illem és modor bizonyos formáihoz van szokva,

sajátságos és meglepő hatással van. Az említett tudósítás szerint az északamerikai nagy republika képviselőinek parlamentje s Európa minden más törvényhozó testülete között roppant nagy a különbség. Meglehet, hogy az angol tudósítás, mint általában az amerikai intézmények nem nagy barátja, kissé túlságosan színezve adja elő a dolgokat, de előadása mégis igen érdekes részleteket tartalmaz, melyek figyelmünket méltán magukra vonhatják.

Északamerikában nagy szerepet játszik az „egyenlőség.“ A kocsi, a ki miután leugrott a bakról, egyenesen bemegy a köztársasági elnök lakására, a washingtoni „fehér ház“ba, hogy mint a köztársaság egyenjogú tagja, ő is kézet szorítson az elnökkel, nem valami nagy tisztelettel viseltetik a képviselőház egy egyszerű tagja iránt. Választó ő is, s a választók itt általában képviselőben — ha csak nem valami különös, kivételes nevezetesség — nem látnak egyebet, mint oly embert, a ki alattok áll; megfizetett szolgának nézik, kinek kötelessége, udvariassan bánni azokkal, a kik megválasztották; kinek mindenek előtt az ő érdekeiket kell szem előtt tartaniok. Megkívánják tőle, hogy a befolyásosabb választók számára hivatalokat s állomásokat szerezzen; s ha ezt nem teszi, új megválasztásra nem számolhat. Innen van, hogy a kapitoliumot (az ország házat) minduntalan szabad, független választók környezik, kik azért jöttek, hogy fiaik s. ámára valamelyik közigazgatási hivatalban állomásokat szerezzenek.

Ezen „gentleman“ek nagyon szeszélyes uri emberek; mindig talpon vannak s mihelyt az országháza ajtai megnyílnak, seregesen oda sietnek. Akadályról szó sem lehet; sőt ellenkezőleg a kongresszus számít ezen urak látogatására, a mit a teremben felállított számtalan kópólada is tanúsít, melyek gutta-perchából vannak készülve, igen nagyok s hosszú sorokban állanak a falak mellett; de azért delután 3—4 óra tájban minden padolat tele van rondítva a folyton bagózó tömeg sárga nedvétől.

A senatus (felsőház) s a képviselőház külön, a kapitoliumi nagy épület két ellenkező oldalán tartják üléseiket, s a tömeg a két terem között folytonosan fel s alá hullámlzik. Megtörténik, hogy a nagy bronzajtók egyes darabjait néha el is lopják, a mi nemrég annyira ment, hogy a képviselőház elnöke nyilvánosan szóba hozta a dolgot s kijelenté, hogy az ily szemtelen, alávaló lopás egy amerikai szabad polgár jelleméhez egyáltalában nem illő.

A kapitoliumban sátorot ütött minden féle oly üzlet, melyek Európában a parlamenti házak küszöbéről el vannak tiltva. Itt van egy sereg kofa-sátor, melyek tulajdonosai poros kalácsokat, citromvizet, fotografiákat, márványdarabokat s minden féle más ily árukat kínálnak. Az urak inasai s a rendőrség csak az épület falain kívül foglalnak helyet. A képviselők éttermeibe a közönség is bemehet; de a szeszitalok árulása a kongresszus egy határozatánál fogva itt tilos. Az egész épületen melegítő csövek húzódnak át, minél fogva itt rendszeren elviselhetlen a meleg; az ilyéstermekben a szellőzés minden készüléke hiányzik.

A képviselőház téres teremében 560 képviselő számára volna hely (e szám azonban soha sem teljes, s most, midőn a déli államok küldöttei még nem foglalták el újra helyeiket, csak 191-re megy a képviselők száma). A világhóság felülről ömlik be s a felső ablak minden egyes tábláján egy-egy állam címere látható. Az elnök ülése az egyik karzat alatt a falhoz közel esik; fö-

lötte egy sárgarézről készült nagy sas s két lobogó látható. Átellenében félkörben terülnek el a képviselők ülésai; a hallgatóság karzataira mintegy 1500 ember fér. A látogatók tetszés szerint járnak ki s be; némely karzatokra azonban oly férfiak nem mehethnek, kik nők nélkül jöttek. (Ez a női karzat.) A diplomatai kar számára külön karzat van, de ezt többnyire a képviselők nejei s leányai veszik igénybe, kik férjeik s apjaik beszédeit jöttek meghallgatni s néha igen hallhatólag közbe is szólnak.

Ezen karzatokon mindig kisebb-nagyobb zaj és zavargás van; s a ház tanácskozását gyakran igen hangos tetszésnyilatkozatok kísérik. Az utóbbiakat a felsőházban (senatusban) azonnal el szokták némítani, s itt általában több a rend és méltóság. Az igaz, hogy e ház csak 60 szenatorból áll s ezek közül is alig van néha 20 jelen.

A hallgatóság legcsendesebb osztályát a színesek (négerek, mulattok stb.) képezik. Ezek nagy számmal jelennek meg s órákig ott ülnek, a nélkül, hogy valami különös érdekeltséget tanúsítsanak. A főbb osztályu színesek legörömestebb a felsőházba mennek; ott mutogatják magukat biborba és bársonyba öltözött, hamis és igazi csipkékben uszó, virágokkal felbokrétázott hölgyeik. Kukoriczakenyeret is hoznak magukkal a megéhezés esetére, s előbb nem mozdulnak helyeikről, míg az ajtónálló távozásra nem int.

Majdnem oly számosak, mint a négerek, az obsitos katonák is, s azután minden afféle emberek, a kiknek egyéb dolguk nincs, mint napestig a kávéházakat és csapszékeket bejárni. Ezek azért is szívesen mennek a képviselőházba, hogy ott melegedjenek. Ha jó az idő, száz meg száz nő jelen meg a karzatokon, hol igen élénken társalognak magán-érdekű dolgokról; köntek, varrnak vagy regényeket olvasnak az alatt, míg egy-egy honatyja odalenn óráig tartó beszédben fardozik a köztársaság boldogságáért.

A ház elnöke (speaker), Colfax ur, éles szemmel és erős hanggal bír. Az elnököt minden ülészek kezdetén titkos szavazat utján választja a ház, mely alkalommal a legidősb képviselő kezébe teszi le az esküt. Ezután ő esketteti meg a ház egyes tagjait. Az elnök egészen polgárius viseletű, minden megkülönböztető jel nélkül. Ha az elnöki széket el akarja hagyni, néhány sort ir bármely tagnak, a ki azután átveszi az elnöki széket. Az elnök magáról mindig így szól: a szék Szavazás alkalmával p. o. így szokott szólni: „a szék (The chair) ugy találja, hogy a kik igennel szavaztak, többségben vannak.“ Ha valakit rendre kell utasítani, ez esetben az elnök nem bír korlátlan joggal: a rendre utasított képviselő kifogást tehet s ez esetben a ház elé kerül az ügy, mely azután határoz; egyenlő szavazatoknál az elnök dönt. — Ő nevez ki minden bizottságot s ez által igen nagy befolyást gyakorol a közügyekre. Általában több tagot nevez ki saját pártjából, mint az ellentáborból. A senatus ellenben titkos szavazás utján választja a bizottságokat. Ha az elnök csendet kíván, nem haranggal teszi ezt, mint másutt, hanem egy kalapáccsal ültetői asztalát.

Minden indítvány felett annyiszor be; szélehet a ház tagja, a hányszor neki tetszik a senatusban ugyanazon egy napon és tárgyan csak kétszer lehet szólni, kivéven ha a senatus erre külön engedélyt ad. A házszabályokat ritka esetben tartják meg pontosan Szabály szerint egy tagnak sem volna szabad egy óránál tovább beszélni, de a gyakorlatban nem sokat törődnek e tilalommal. Egy órára szabadalma van a szónoknak; azonban megtörténik, hogy csak

öt perczig beszél s rendelkezésére álló többi idejéről szabadon intézkedhetik s 10 percet A., 15 percet B., 30 percet C. tagtársának átengedhet. Az elnök tisztje: kijelenteni, mikor telik le egy-egy szónok megszabott ideje.

Minden képviselőt vagy szenátort, midőn a házban felszólal, szabad ellenvetésekkel és kérdésekkel félbeszakasztani, ha eltűri. E szabadsággal sokszor visszaélnék s van rá eset, hogy az idősb tagok egy-egy ujoncz képviselőt addig boszantgatnak, míg egészen összezavarodik. E közbeszólások néha az ügy és tanácskozás érdekében történnek, de gyakran nem egyebek haszontalan pajkoskodásnál.

Újabb időkben, az utolsó nagy háboru óta, nagy kedvét találta a washingtoni képviselőház a katonák dícsőítésében. Mihelyt valami tábornok-féle embert vettek észre a házban, azonnal nyakon csípték s felszólították, hogy tartson beszédet. Első ízben akkor történt ezen rendellenesség, midőn egyszer a híres Sherman tábornok jelent meg a házban. Midőn belépett, az épen szónokló tag abbahagyta beszédét, a többiek fölkeltek ülőhelyeikből, körülvették a tábornokot s a kézszerongatásnak végehossza nem volt. Egy képviselő a napirend felüggesztését indítványozta őt perczre, hogy a háznak alkalma legyen, magát a tábornoknak bemutatni. Elfogadtatott. Az elnök elhagyta székét, a tábornok felé ment, karon fogta s beültette az elnöki székbe. Azután itt csoportosultak körül a képviselők. A karzatok tetszést vihartzottak s az egész ház tökéletesen fel volt bomolva. — A lelkesedés ezen neme azóta, kisebb katonai nevezetességek irányában többször ismétlődött; de végre beleunt a ház a katonák istenítésébe s most minden Washingtonba érkező tábornok erősen is ovakodik a képviselőház küszöbét átlépni.

Másfelől figyelemreméltó azon kímélet, melylyel a legunalmasabb szónok előadását is végig tűrik. Megtörténik, hogy egyik vagy másik képviselő egy vastag csomag kéziratot vesz ki kabátja zsebéből. Elkezd olvasni, egyik lapot a másik után fáradságosan lemorzsolja, elszavalja nagyhangu frázisait és szóvirágait, melyek fölött otthon hetek óta izzadott. A ház az alatt sokszor oda sem hallgat, azonban legalább nem zavarja az előadót.

Ezen leolvasott szónoklati gyakorlatokat azután egész terjedelmükben kinyomatják a „Congressional Globe“ című hivatalos hírlapban s megeskik, hogy néha egy nagyon jelentékeny képviselőházi tag ily stylpróbája 15—20 sűrűn nyomott hasábnál is többre megy. Megtörténik az is, hogy a ház valamely tagja „felolvasottinak“ kéri vételni beszédét s ekkor is csak épügy megjelen a „Globe“ban, mintha valósággal megtartatott volna. Innen van, hogy a ház tagjainak figyelme soha sem kothető le a napirenden levő tárgyhöz, miután mindenki tudja, hogy a beszéd ugy is megjelen néhány óra múlva a hivatalos közlönyben. A koromány a „Globe“ nyomdásának bizonyos meghatározott összeget fizet minden ívtől s a ház minden tagja 25 példányt ingyen kap a lapból. Ennek saját gyorsírói s tudósítói vannak, azonban mégis a beszédek kétharmada előre beadatik a szerkesztőnek, a ki kinyomatván őket, a „szónokok“ azután nyomtatásból olvassák le beszédeiket.

A képviselőházi beszédek stylja és jellege gyakran igen sajátos s egészen elüt az e nemű európai modortól. Az amerikai szónok igen szerel bibliai helyeket idézni, hogy azok hatásával némissa el ellenét, s nem mulik el nap, hogy legalább Pontius

Pilatus és Judás Iskariótes neveit ne emlegessék.

Legnagyobb lelkesedést, lehangzatosabb szavakat akkor lehet hallani, midőn az amerikai intézmények dícsőítésére kerül a sor, a mibe azután a hallgatóság is viharosan bele szokott szólni. Im itt egy kis példa a legújabb időkbel. Egy Ginnell nevű képviselő nem régebben így harsogott:

„Igenis, elnök ur, ki fogjuk hirdetni a világnak, s hadd mondjam el itt nyilvánosan, hogy miután a lázadást legyőztük, miután a lázadó seregét letiportuk: mi most készeknek is nyilatkozunk, e földterületi uralkodni s népünket szabaddá tenni. S ha majd a szabadság amá büszke, régi madara végig károgja az országot, csőrében hordva a dícsőség és nagyság széles lobogóját; akkor azután ennek kibontott összes csillagai tudtul adandják a világnak; tudtul adandják oly nyelven, melytől valamennyi trón és zsarnokság alapjában megrendül, hogy: Ez itt a szabadság hazája!“

Hogy a mennyi király, királyné és császár van a világon, mind csakugy reszket az amerikaiak „csillogos lobogóját“tól, azon itt nem kételkedik senki s a kongresszusban ezerszer ismételt dolog. Az amerikai képviselők előadásaiiban felette ritkán kerül elő jökedvű humor; oda senki sem törekszik, hogy a hallgatóságot kissé megmosolyogtassa; irtóztatón komoly minden vita; satyrikus beszédekre vagy egy rögtönzött élénk előadásra alig van példa. Réndkívüli sok időt fecsérelnék el kisebb rendű ügyekkel s egy igen elterjedt new-yorki hírlap nem régebben írtja:

„Nekünk praktikus törvényhozó testületre volna szükségünk, s a helyett sivár pusztaságot találunk képviselőink tanácskozásaiiban. Nekünk engesztelő indulat és nagylelkűség kellene, s a helyett zsarnoki hajlamot s boszuvágyat tanusítunk, oly tulajdonságokat, melyek egy törvényhozó testület méltóságával egyáltalában össze nem férhetők.“

A képviselőház minden tagja 2000 dollar évi díjt és mérföld szerinti utiköltséget kap; leveleiert és nyomtatott tudósításaiert postabért nem fizet, a „Globe“ lapból 25, s azonfelül még 3 napilapból egy-egy példányt ingyen kap. A szenatorokat adósság miatt perbe fogni nem szabad.

Ime egy futólagos vázlat az amerikai nagy parlament külső és belső életéről. — Megállhatunk mellette. p.

Ásványtermelés és bányáipar.

(Folytatás.)

Ha már az akna vagy tárna általi miveltetés meghatározottat, megkedvetik a szakszerű:

II. Bányavásás (Grubenbau). Léssuk azonban mielőtt ezt tovább fejtenők, mit neveznek általában bányának?

Minden oly intézkedés, mely által az ásványok a föld gyomrából napvilágra hozatnak a hasznosíthatnak, közönségesen bányá-mivelésnek nevezetik; különösen pedig bányának nevezetnek azon különféle földalatti irtégek s alkotások, melyek a kő- és érezvágások által képezetnek, s melyek célja a becses ásványok felkeresése és megnyerése. — Jogi értelemben pedig bányának nevezetik azon az ásványok felkeresésére s hasznosítására szükséges vízi és földalatti építményekkel felkészült s az uralkodótól vagy magánzemélytől bányavásás fizetés kötele mellett birt. kerület, mely a czéliből műveltetik, hogy a vállalkozó a benne találtatós hasznos ásványok birtokába juthasson.

— A bányák rendszeren a bennök találtatós érczektől veszik nevüket, p. o. arany-, ezüst-, vas-, ólom-, réz-, só-, kőszénbánya stb. Megismerkedvén e szerint a bányá nevezet fogalmával, tovább folytathatjuk kutatásainkat; lássuk tehát miként történik a bányavásás. Ez t. i. miután a föld kapák-

kal eltakarítottat, a napról a hegyégekbe való mivelés által történik és pedig lágy kőben galyhókkal (Biecke) és csakányokkal, kemény kőben rőppor (Sprengpulver) által.

Mind a belső mivelés, mind a munkások biztosítására különös bányafakötéseket, sőt falazatokat is készítenek; ide lég hiánya esetében, ezt különböző segédmodok által a napról bevezetik a munkások fenntartására; ha vizek gyűlnek a bányába, ezeket elhárítják, az aknákból különösen vízhozó gépekkel emelik ki.

Midőn rőppor által történik a mivelés, aczé- lozott és élesztett vasfúrókkal és öklöcsével (Handfäustel) — mi nem egyéb mint küll nős idomu kalapács — lyukakat fúrnak a kőbe, hogy a rőppor általi repeztések nagyob kötémg elválását okozzák.

Az ily módon kifurtt lyukhoz azután, az apró kavicsok s a kőliszt kitaraktatván, rőpporral töltött, portokot (Patron) illeszt a bányász-legény s azt az u. n. dőngölővel (Staucher) megnyomván, a vörös réztől készült hegyes részűrtővel (Raumnadel) a portokot átszurja, hogy t. i. a már beszufozt bányászportot érje; erre a töltéssel már előtöltött lyuk száraz szivajkkal (Letten), melyet a bányász e célra különösen haszról hozott magával, bedugatik, a rézürtő pedig óvatosan kihuztatván, helyébe száraz nádszállból készített és rőpporral bekenet gyászál (Brandrohre), vagy a mi czélszerűtlenebb, lisztte tört bányászporral behintett madzag v. spárga illesztetik, ahhoz kénygyertya vagy tapló köttetik, hogy a bányász időt nyerhessen menedékhelyét elérni; azáltal a meggyújtott kénygyertya vagy tapló elért a gyuszálat, s a lövés nagy durranások közt legott megtörténik.

Ha porhanyó hegyégekben hajtatik a bányá, ácsolat szükséges, hogy az elmozdítások ellen megóvassék. Ez gömbölyű tölgyfacölöpökből áll, felül összekötte a homlokfalval, a mi öszesen rakasz-nak (Verschlag) nevezetik; némelykor csak egy oldalon szükséges a czölöp, ha t. i. másik oldalán kemény a kő, és ez akkor félrakasz nevet visel.

A talpra rakatik talpfákon a jára (Gestänge), azaz tölgyfádecskák, nemcsak a bányászok járására, hanem a nyert ércznek és azon pusztá kőnek kiszállítására is, mely a bányában kivált irtégek betöltésére nem szükséges.

Minden bányá a bejárhatásra el van látva szükséges nyugálásokkal, melyek egyikéről a másikra lábtók vannak erősítve.

A bejárási osztály mellett van még egy harmadik osztály is a vízhozó gépek számára. A nyert érczek és pusztá kőnek tárnákból kiszállítására négy karikával ellátott ládákban történik, aknákból pedig vagy bődönökben (Tonne) vagy bivalybörökben, melyek vastag kender- vagy sodronykötelen csüngnek; a kötélt egy széles erős fennálló kosárra van tekerve, melynek orsója fálul és alul perselyekben forog úgy, hogy míg a kötélnék egyik vége a megtöltött bődönnel az aknából kijön, a másik üres bődön ismét az aknába leereszkedik s az alant levő bányászok által megtöltetik. Ezen készüléket járgány nak (Göpel) nevezik, és lovak által hozzák forgásba; ha pedig a kosár, melyre a kötélt tekerve van, nem fenálló, hanem fekvő, akkor vízi kerekkel eszközlik forgását, s ezt a bányászok dörszmtük-nek mondják.

— A nyert ezüst vagy aranytartalmu kővek eként napra szállittatván, értékkittetnek. A bányásznak épügy mint minden más iparosnak törekvése oda irányul, hogy a föld gyomrában elrejtett drága anyagokat, miután az a szabad ég alá hozatott, értéket szerezzen, s így a holt anyagot a használatosságának azon fokára emelje keserü munkája és fáradsága által, melyen az emberi célokra szolgálhasson; s ennél fogva a munkának s fáradságának nagyságától függ az ipar utján előállított dolognak becseréte, azért van az aranynak, gyémántnak oly nagy cserértéke. S így könnyen megfejthető: miért várja a bányabirtokos, a bányász oly nagy érdekek az egész értékkítés üzletének eredményét, mely által a munka és szorgalom hol gazdagon, hol mondhatni, szegényen jutalmazatik meg.

A sötét bányáirtég szorgalmas munkásai a heteken, hónapokon át gyűjtött fémanyagot, ásványdarabokat a szabad lég s nap fénye mellé dolgozó zudá-munkásoknak adják át, kik a piszlogó mécs gyenge világánál izzadó bányásztársa példájára igyekeznek a rájuk bizott anyagot a beváltásra elkészíteni.

III. Az értékkítés (Aufbereitung.) Felosztatik 1. száraz, 2. nedves értékkítésre. A nyert ásványoknak arany- vagy ezüsttar-

talma dönti el a kérdést: vajjon a nyert érc száraz vagy nedves uton értéktessék-e? — ha ezen tartalom oly nagy, hogy már mint olyas méltó a beváltásra, azaz ha közvetlenül a kohónál felolvasztatván, a tűzi apadék, a levonandó váldái, pénzverdei, olvaszdái stb. költségek után még szabad maradékot mutat, akkor szárazon értéktetik; az érc t. i. törháza (Scheidekrum) vitétik s ott szakértő bányászok által különöztetik, azaz: egy vas-törlapon egy ütészsel az ezüst és aranytartalmu részecskéket a pusztá részecskéktől elválasztatnak; a már elkülönített érczek tartalmuk szerint három halomba szoktak osztani, a maradékok pedig a zuzérek közé zuhintatnak. Ha ellenben az ezüst és aranytartalom oly csekély, avagy a nyert kőben igen szétszórtva van ugyannyira, hogy mint olyas közvetlen beváltásra nem méltó, akkor ezen tartalmat tömiteni (concentreren) szükséges, és ez a nedves értéktésnek feladata.

Az ily szegény, a nedves értéktéshez utasított érczek zuzéreknek (Pochgänge) nevezetnek, minthogy legelsőben liszté kell zutatniok a zuzmalomban, zuzdába (Pochwerk).

A zuzmalom vagyis érczuzda oly épület,

ba víz vezetettik, mely az arany- és ezüstszecskéket magában foglaló lisztet a váluból kimossa.

Hogy az ezekből fejett ezüst- és aranyrészeket felfoghassák, a válú előtt lejtősen fektetett gyalult deszkákra ponyvák tétetnek, s az arany, mint legelsőben leszálló legnehezebb fém azokkal tartatik fel. A zuzdár (stompár, Stampfer), kinek kötelessége a szekrényeket zuzérezcel megtölteni, s a zuzmalom egyenlő járására s egyenlő lisztet nyerésére felügyelni, a ponyvákat óránként, éjjel egy mint nappal, egy dézsába vagy e végre készített ládába lemossa, és a lemosott zuzdaaranyat további értéktés végett az aranyásznak (Goldzieher) átadja.

A zuzváluból ömlő zaggyalék tovább vezetetik csatornázatokban, melyeken a lisztet lassankint leülepednek, a honnét kiemeltetvén, az iszaplépülethe (Schlemmhaus) vitetnek, a hol aztán minőségük szerint a zuzdánál munkában levő személyzet által feldolgoztatnak. — A zagyló (Gumpe) magasra helyezett szekrény, melybe víz eresztetik; ebbe hányatik a zaggy s egy széles lapos csatornán a székre (Herd) foly.

Az iszaplás (Schlemmer) ezen folyvást a székeken lefolyó iszapot a felezővel (Schlemm-

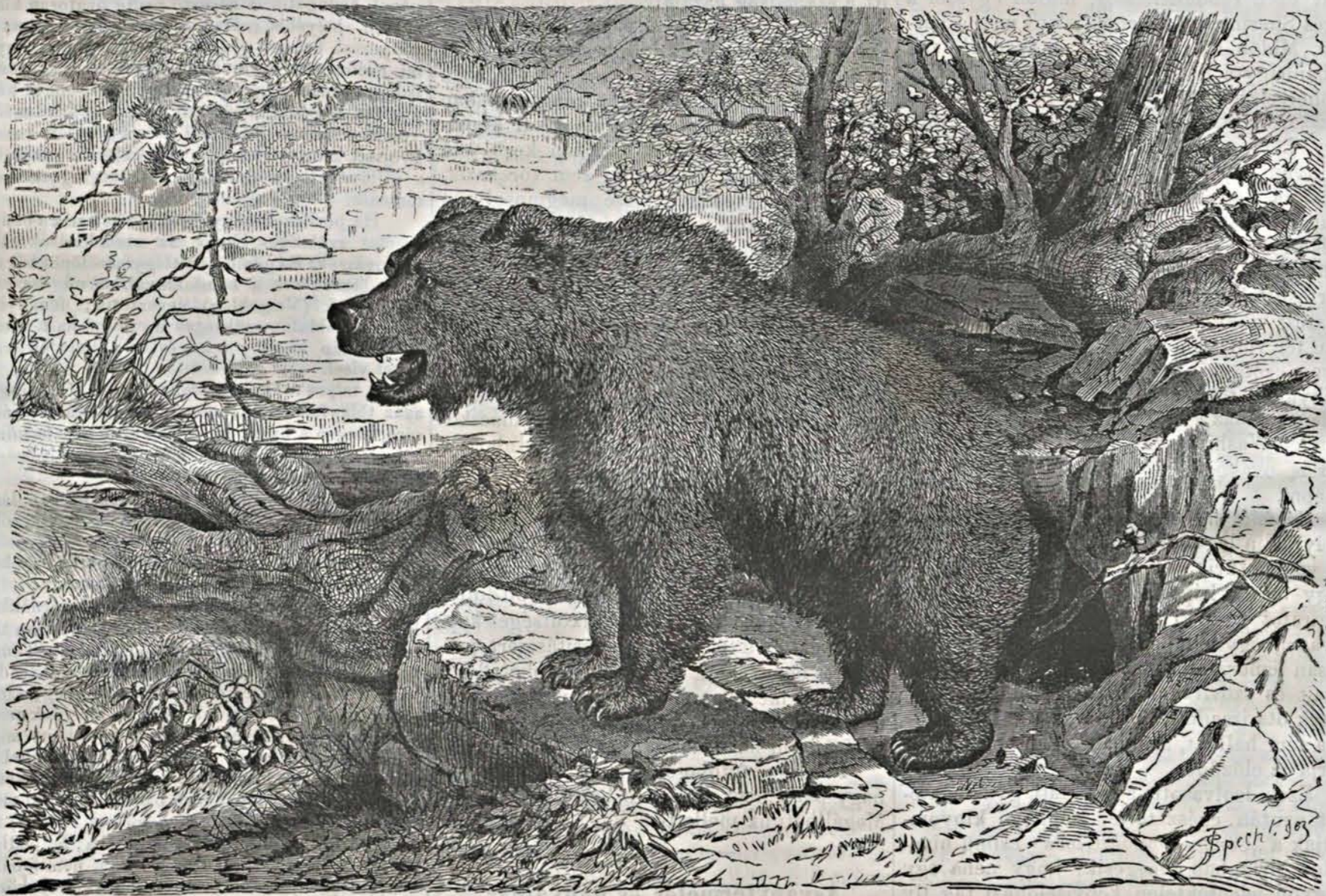
felügyelete alatt ismét összegyűjtetnek és a sepréseken fuik által az említett módon újból feldolgoztatnak.

A kihuzott zuzaranyat higanyval foncsorítják (amalgamiren), kidolgozott ózörön átszűrve a higanyt, golyóalakban marad az ózörönben a zuzarany, mely zárt vasedényben az aranyás által kiégetetik, hogy a még benne maradt higany párává válva, ezen pára pedig csövön átvettelve és meghűtés által ismét hig-alakját főlve, az aranytól tökéletesen elválasztassék; ha ez megtörtént, a zuzarany az olvaszdába, váldába és pénzverdebe vitétik végleges beváltásra.

A fenn említett szárazon elkülönített érczek és a nedves értéktés utján termelt marék pedig az u. n. mázsálás (Theilung) alkalmával hónaponként átadatnak a kohászati üzemeknek. (Vége kör.)

Állatok az ősvilágból.

Sok ezer éve már annak, midőn földünknek azon állatok voltak lakói, melyeket alább közölt képeinken láthat az olvasó; midőn a föld bujabb természetét mellett az ősvilági lények nagyságban a

Ősvilági állatok: 1. Barlangi medve (Ursus spelaeus).

mely egy vízkerekllel van ellátva, ezen vízkerek sokszor igen költséges vívezetékekkel s tavakból kapja hajtó vizét; ezen kerékhez egy fagöröndű (forgó tengely, Welle) van erősítve, melybe fa vagy vas böttyök (Flasche, Däumling) alkalmazvák, hogy az előtte álló zuzváluban mozgó zuznyilak emelésébe kapván, azokat fölemeljék; s fordulatokban ismét eleresztvén, ezek a zuzváluba fektetett vas-zuztalpra eszenek. A zuznyilakban nyilvasak vannak, többnyire 60—70 font súlyúak, melyek nehézségök által a zuzérezet liszté-porrá török.

A zuznyilak (egy zuzváluban többnyire 9—12) hármával vannak egyosztályban vagy járomba foglalva, és a göröndön levő böttyökök úgy osztvák fel, hogy egyik nyíl a másik után emeltessek.

A nyilak háta mögött szekrénykéek vannak, melyek a nyilak felé dülejjel és mozgó tengelyvel bírnak, hozzájuk alkalmazva egy bizgetyű rud, mely épen a középső nyíl emeléséje alá illesztetik; a zuzdár által nagyjából feltört zuzérezek ezen szekrénykéekbe zuhantatnak s míg lassanként a zuzváluban liszté töretnek, a középső nyíl mindig lejjebb lejjebb száll, míg a bizgetyű rudat elérli; ez által a mozgó szekrénykét megrúzza és újra zuzérezcel tölti meg az uzvát. Ezen válu-

küste — egy hosszú rúd végén keresztbe alkalmazott éles deszkáccákkal — a székeken fölfel taszigálja, hogy a nehezebb és dúsabb fémrészekék kényeszeritessenek a szér felső részén leülepedni, a szegényebbek pedig víz által elmosódn.

Igy folytatja ezen munkát, míg a szér fél lábnyira zuzlisztel megtelik; — ekkor ennek legfelső része, meg levén már a pusztá kőtől leginkább tisztítva, leszedetik, és a benne levő fémrészek az ugynevezett kéngemarásban (Kieschlich) tisztára való iszaplás által tömítettnek. Az iszapolt lisztnek második részét az iszaplás ismét a zagylóba visszaveti újonnan feldolgozás végett; a 3-ik és 4-ik részt, vagyis mint a bányászok mondják, lapátot, a szomszéd zagylóba vetik.

De a legfinomabb lisztet, melyeket a felezővel nem nyerhetni, a sepréseken (Kehrherd) dolgoztatnak fel, hol az iszap tiszta vízzel és nyírág-seprők általi sepréssel gyalult rovatékos deszkákon tisztítatik.

A többi részek a vad árnak (wilde Fluth) bocsátatnak. De mivel a ragadozó víz mind e mellett is terhelve marad zuzlisztekkel, azt szabad ég alatt vajt nagy gödrökbe vezetik, hol a leülepedett zuzlisztet az iszaplás (Schlemmer

mai nemzedékeket sokszorosan fölülmúlták. E képeken két óriási állatot lát az olvasó, melyek a talált számos csontváz után egy természetűdős által úgy vannak alakítva, a mint azok amaz óskorban kinézhettek, s mindenesetre érdemesek figyelmünkre.

Egyik egy barlangi medve, (ursus spelaeus) nevét Cuvier által onnan nyerte, mert csontmaradványai Közép-Európában kiválólag oly agyagmosadékokban találtak, melyeket az eső, mélyégeken s körepedéseken keresztül a földnyiladékokba hordott. Az előtünk levő példányt, Martin. a stuttgarti múzeum természetiek tárában látható óriási medvecsontváz szerint alakította, melyet Fraas tanár öt év előtt a Hohenstein medvebarlangból Stetten mellett ásott ki; néhány négyzögölnyi téren 110 koponyát, 275 alsó állkapcsot, 200 nyakgerinczet stb. talált, mely részek legalább is 400 külön koru és mindkét nemű medvepéldányhoz tartozhattak; alig van a világon oly gyűjtemény, hol valamely élő medvefajnak egyes részei annyi példányban volnának képviselve. Hogy ily esetben lehetséges a csontvázat és alakot természetihven összeállítani, mindenki beláthatja Martin a barlangi medvét szürke szőrrel állítja elő, hasonlóan a most is élő

szürke medvefajhoz, melylyel a barlangi medve legjobban hasonlítható össze; és csak egyedül a szín lehet az, minek hitelességét biztos alapok hiányában kétségbe lehetne vonni; nagyság és alak iránt azonban a legszigorubb ítélő sem tehet kifogást. Ha a legnagyobb jelenkori medvefaj, t. i. a fennevezett szürke medve, melyet Amerikában,

a Missouri folyam felső, sziklás vidékein nagy veszélyek közt vadásznak, 9 lábnyi hosszú, az európai barna medve pedig 5 1/2 lábnyi, akkor az ősvilági barlangi medve bizvást 10 lábnyi hosszúságú és a vállcsontok közt 4 1/2 láb magasságú lehetett. De eltekintve a nagysági viszonytól, a barlangi medve minden egyéb élő medvefajtól még azáltal is különbözik, hogy csak 30, holott a barna medvének 42 foga van, azonkívül különbözik homlok- és halántékosontja, hátgerinc-csuklóinak száma, farcsontjának nagysága s hüvelykének elhelyezése a többi élő medvefajétól.

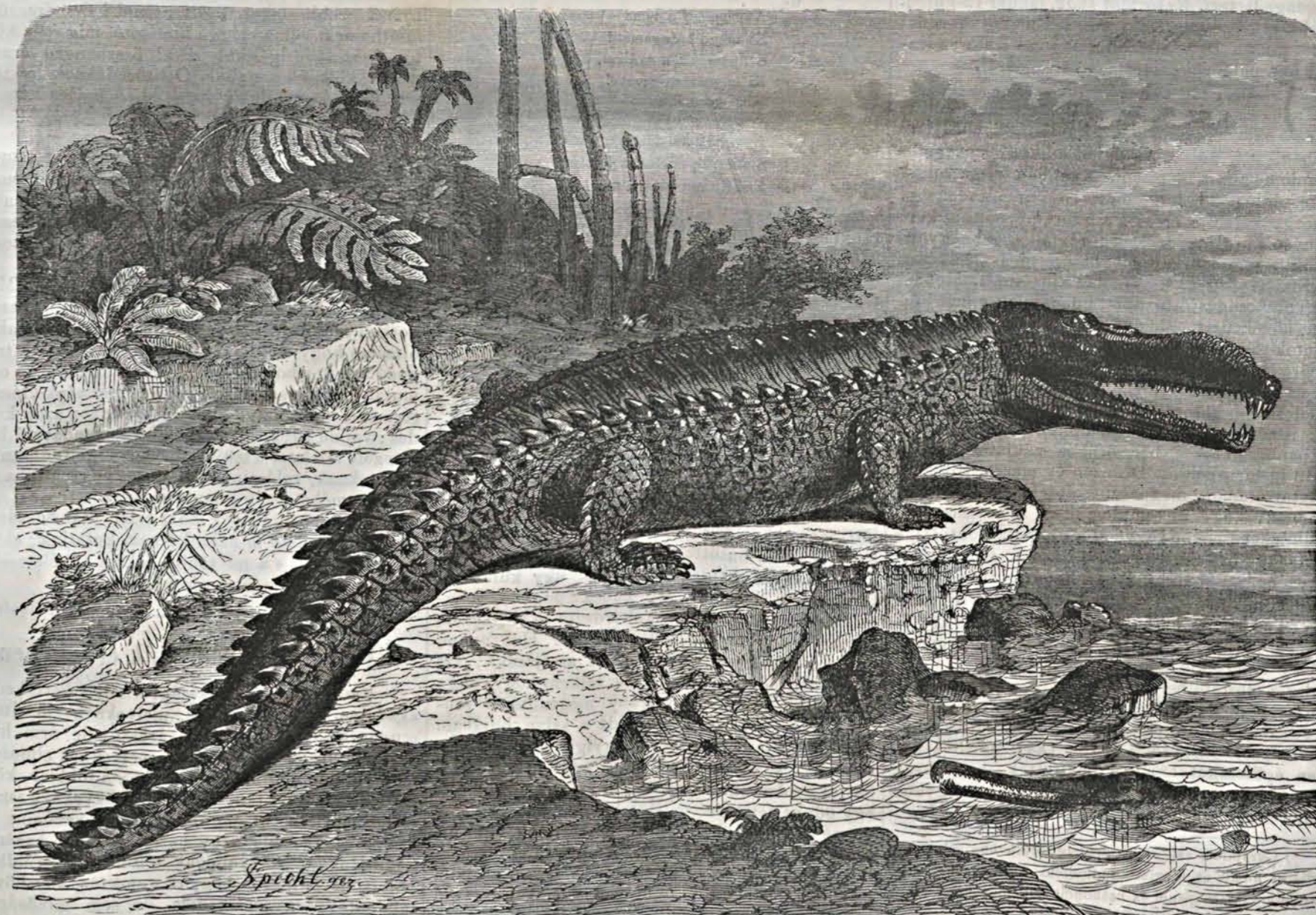
Másik képünk egy óriási gyíkot ábrázol, melynek a tudományos világ már két nevet is adott, u. m. „Phytosaurus” s a másik „Belodon”, pedig ezen nagyszerű állatot egész szépségében és alakjában még sem ismerté senki. Csak 1858. év nyara óta mutatkozott Stuttgart közelében ezen állatnak több nyoma, melyek évről

és a vállcsont pedig a krokodiléhoz hasonlítanak. Szóval, ezen óriási gyík, melynek neve Nerosaurus Kapffii, ismét azon ősvilági tünemények egyike, melyek oly jellegeket egyesítenek maguk-

Győri evang. egyházi épületek.

évről, a nemes és nagyságos úgy érdemes ur Ruber János lovag, 6 felsége szepesi parancsnoka s győri kapitánya által ezen országba behívtattam és a nagytekintetű és tekintetes gróf Mansfeld, a

Ősvilági állatok: 2. Óriási gyík (Nerosaurus Kapffii).

évről gyarapodtak csontok ásása, kidolgozása és összeállítására.

A Neckar táján talált gyíkfajnak eme példánya 22 láb hosszú. — Állkapcsaiban körülbelül 200 éles, nyíl-alaku foga van. — Különbösen feltűnő azon körülmény, hogy orlyukai nem az arczorr (Schnauze) elején, hanem annak kéthar-

ban, melyek később évezredek folytán egyes fajokban elkülönítve nyilvánulnak, mert kétségen kívül ezen állat akkor élt a midőn krokodilok, delfinek és egyéb hasonló emlősök még nem voltak, és mégis mindezen fajoknak jellegei benne föltalálhatók.

A nagy-győri ág. evangélikusok egyházi és iskolai épülete.

A magyarországi ág. hív. evangélikusok tán sehol sem bírnak ily terjedelmes egyházi épületet, mint a győrvárosiak. Ezen alig 3000 lelket számlító gyülekezet nem egészen 20 év alatt a volt épületet majdnem háromszor akkora építésművekből, úgy mint itt képünkön látható.

De szóljunk előbb az egyház történetéről. Melyik évben alakult Győrtől az evang. gyülekezet, azt még eddig meghatározni nem lehetett. Az bizonyos, hogy a várórség német lovaskatonáinak már 1566 ban Joachimus Magdeburgius nevű tábori prédikátorok volt. Ez az augsburgi confesziót s a schmalkaldi articulusokat Regensburgban az említett évben német nyelven kiadta; ezen ritka könyv, könyvtáramnak egyik becses darabja, erős pergamenbe van kötve. 15. és 16-dik lapján a győri első lutheránus prédikátor így beszélt: „..... én ezelőtt két

évvel, a nemes és nagyságos úgy érdemes ur Ruber János lovag, 6 felsége szepesi parancsnoka s győri kapitánya által ezen országba behívtattam és a nagytekintetű és tekintetes gróf Mansfeld, a

T Á R H Á Z.

Irodalom és művészet.

(A „Jogtudományi Közlöny“ című szaklapunk) mind az elméleti, mind a gyakorlati téren föltötte tanulságos adalékokkal járul azon tudomány műveléséhez, melyre a jelen codificationalis korszakban legtöbb oldalról van a figyelem irányozva. Mutatják ezt az említett szaklap...

(„Székely néplap.“) Maros-Vásárhelyről Orbán József és Székely Ádám a nevezett cím alatt egy szépirodalmi és vegyes tartalom heti lapra hirdettek előzetést. Örömmel üdvözlöljük a hazafüi vállalatot...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

Ipar, gazdaság, kereskedelem.

(Fegyverkivitel tilalom.) A pénzügyminiszterium, közlekedéssel kibocsátott rendelkezéssel, a fegyverek, fegyveralkatrészek, s löszerek kivételét, az idegen olaszországi, siveici, német-szövetségi határok és a tenger felé, megtiltotta.

(A dohánynak jég elleni biztosítása.) A közönség érdekében az első magyar általános biztosító társaság, mint tudjuk, az olajnövények, kalászos termények és hüvelyes vetemények jég-biztosítási díjainak leszállítását kezdeményezvén, ez által azt eszközölte, hogy a jégdíjak a többi biztosító társaság által is leszállították.

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

(A magyar tudományos akadémia) megnyitási ünnepén az elnöki beszédében az elnök úr a következőképpen foglalta fel a tudomány jelenlegi helyzetét...

Közlekedés.

(Az új-pesti lóvonatú vasút sínait) a múlt szombaton kezdtek lerakni a lipótvárosi templonnál. E ponttól kiindulva, két irányban, a szentáteri és a pesti indóház felé folytatják a munkálatokat.

(A lóvonatú vasút) a múlt szombaton kezdtek lerakni a lipótvárosi templonnál. E ponttól kiindulva, két irányban, a szentáteri és a pesti indóház felé folytatják a munkálatokat.

(A lóvonatú vasút) a múlt szombaton kezdtek lerakni a lipótvárosi templonnál. E ponttól kiindulva, két irányban, a szentáteri és a pesti indóház felé folytatják a munkálatokat.

(A lóvonatú vasút) a múlt szombaton kezdtek lerakni a lipótvárosi templonnál. E ponttól kiindulva, két irányban, a szentáteri és a pesti indóház felé folytatják a munkálatokat.

(A lóvonatú vasút) a múlt szombaton kezdtek lerakni a lipótvárosi templonnál. E ponttól kiindulva, két irányban, a szentáteri és a pesti indóház felé folytatják a munkálatokat.

(A lóvonatú vasút) a múlt szombaton kezdtek lerakni a lipótvárosi templonnál. E ponttól kiindulva, két irányban, a szentáteri és a pesti indóház felé folytatják a munkálatokat.

(A lóvonatú vasút) a múlt szombaton kezdtek lerakni a lipótvárosi templonnál. E ponttól kiindulva, két irányban, a szentáteri és a pesti indóház felé folytatják a munkálatokat.

(A lóvonatú vasút) a múlt szombaton kezdtek lerakni a lipótvárosi templonnál. E ponttól kiindulva, két irányban, a szentáteri és a pesti indóház felé folytatják a munkálatokat.

(A lóvonatú vasút) a múlt szombaton kezdtek lerakni a lipótvárosi templonnál. E ponttól kiindulva, két irányban, a szentáteri és a pesti indóház felé folytatják a munkálatokat.

Balesetek, elemi csapások.

(Agyonlövés.) Apr. 27-én a simontornyai erdőben egy alerdész, egy némedi lakos, szabadságos katonát faorzáson kapván, megadásra szólította fel, ki azonban magát nem hagyta megadani, sőt fejszével az erdőnek rohant.

(Agyonlövés.) Apr. 27-én a simontornyai erdőben egy alerdész, egy némedi lakos, szabadságos katonát faorzáson kapván, megadásra szólította fel, ki azonban magát nem hagyta megadani, sőt fejszével az erdőnek rohant.

(Agyonlövés.) Apr. 27-én a simontornyai erdőben egy alerdész, egy némedi lakos, szabadságos katonát faorzáson kapván, megadásra szólította fel, ki azonban magát nem hagyta megadani, sőt fejszével az erdőnek rohant.

(Agyonlövés.) Apr. 27-én a simontornyai erdőben egy alerdész, egy némedi lakos, szabadságos katonát faorzáson kapván, megadásra szólította fel, ki azonban magát nem hagyta megadani, sőt fejszével az erdőnek rohant.

(Agyonlövés.) Apr. 27-én a simontornyai erdőben egy alerdész, egy némedi lakos, szabadságos katonát faorzáson kapván, megadásra szólította fel, ki azonban magát nem hagyta megadani, sőt fejszével az erdőnek rohant.

(Agyonlövés.) Apr. 27-én a simontornyai erdőben egy alerdész, egy némedi lakos, szabadságos katonát faorzáson kapván, megadásra szólította fel, ki azonban magát nem hagyta megadani, sőt fejszével az erdőnek rohant.

(Agyonlövés.) Apr. 27-én a simontornyai erdőben egy alerdész, egy némedi lakos, szabadságos katonát faorzáson kapván, megadásra szólította fel, ki azonban magát nem hagyta megadani, sőt fejszével az erdőnek rohant.

(Agyonlövés.) Apr. 27-én a simontornyai erdőben egy alerdész, egy némedi lakos, szabadságos katonát faorzáson kapván, megadásra szólította fel, ki azonban magát nem hagyta megadani, sőt fejszével az erdőnek rohant.

(Agyonlövés.) Apr. 27-én a simontornyai erdőben egy alerdész, egy némedi lakos, szabadságos katonát faorzáson kapván, megadásra szólította fel, ki azonban magát nem hagyta megadani, sőt fejszével az erdőnek rohant.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 20-dik számához 1866.

(Miskolci hírek.) Apr. 29-én az „iparszövetkezet“ alakuló összejövetelét tartotta, választmányát kiegészítette s alapszabályait megteremtővé végtet felsőbb helyre terjesztette.

(Miskolci hírek.) Apr. 29-én az „iparszövetkezet“ alakuló összejövetelét tartotta, választmányát kiegészítette s alapszabályait megteremtővé végtet felsőbb helyre terjesztette.

(Miskolci hírek.) Apr. 29-én az „iparszövetkezet“ alakuló összejövetelét tartotta, választmányát kiegészítette s alapszabályait megteremtővé végtet felsőbb helyre terjesztette.

(Miskolci hírek.) Apr. 29-én az „iparszövetkezet“ alakuló összejövetelét tartotta, választmányát kiegészítette s alapszabályait megteremtővé végtet felsőbb helyre terjesztette.

(Miskolci hírek.) Apr. 29-én az „iparszövetkezet“ alakuló összejövetelét tartotta, választmányát kiegészítette s alapszabályait megteremtővé végtet felsőbb helyre terjesztette.

(Miskolci hírek.) Apr. 29-én az „iparszövetkezet“ alakuló összejövetelét tartotta, választmányát kiegészítette s alapszabályait megteremtővé végtet felsőbb helyre terjesztette.

(Miskolci hírek.) Apr. 29-én az „iparszövetkezet“ alakuló összejövetelét tartotta, választmányát kiegészítette s alapszabályait megteremtővé végtet felsőbb helyre terjesztette.

(Miskolci hírek.) Apr. 29-én az „iparszövetkezet“ alakuló összejövetelét tartotta, választmányát kiegészítette s alapszabályait megteremtővé végtet felsőbb helyre terjesztette.

(Miskolci hírek.) Apr. 29-én az „iparszövetkezet“ alakuló összejövetelét tartotta, választmányát kiegészítette s alapszabályait megteremtővé végtet felsőbb helyre terjesztette.

összesen 1217 ft. 5 kr., 2 db. os. arany, 3 db. két-píftos tallér, 2 db. egyrtos és 4 db. ezüst huszas.

(Az egyes adakozók: Geszten: Győrffy István 1 ft., egy valaki 5 ft., valaki 1 ft., Lentovorsky János, Kovács 50 kr., VERNYI Mihály, Kereskényi 40 kr., Bagosi Mihály 50 kr., Makay Mihály 50 kr., Kovács Mihály 20 kr. Tárnok Ferencz 40 kr., Bonis József, zsidó 1 ft., Argyilán Miklós, ghitti 20 kr., Kis Ferencz, pintér 80 kr., ifj. Biró Sándor 32 kr., B. Biró Mihály 20 kr., Benjamin Farkas, izraelita 25 ft., Tót Mihály, urad. kulesár 40 kr., Réday; ki a postabér viselését is magára vállalta 1 ft., Földélyi Ferencz 10 kr., Szilágyi Ferencz 10 kr., Váci Ferencz 10 kr., Szabó Ferencz 10 kr., Tárnok István 50 kr., Sz. Gőz János 10 kr., ifj. Győri Mihály 10 kr., Lovász Ferencz 10 kr., Borsos János 10 kr., Balog Mihály 10 kr., valaki 1 ft., valaki 30 kr., Biró János 20 kr., összesen 16 ft. 47 kr. M. Sziget: Bannai János 40 kr., Veszély János 15 kr., Kovács Lajos 10 kr., Breznay Lajos és Irén 20 kr., Asbóth Géza 10 kr., Kardos László 10 kr., Todorovics Antó 20 kr., Todorovics Mihály 15 kr., Ember Elek 15 kr., Medvevölgy Józsa 20 kr., Altmann Feri 20 kr., Szép Géza és Dező 20 kr., Vischn Erzi 40 kr., Kendrey Gyula, Ida és János 30 kr., Szöllősy Feri és Erzi 1 ft., Pál Emauel 20 kr., Marossán Erzi 20 kr., Hollósy Erzi 50 kr., Bujdosó Zsuzsi 10 kr., Girsik Kornel 20 kr., Zankó Mikla 10 kr., Szöllősy László 20 kr., Borsodi Juliska 10 kr., Gross Mikla és Erzi 30 kr., Kékedi Erzi 20 kr., Eiben György 15 kr., Fehér Erzi 10 kr., Fogolyán Nina 20 kr., Krausz Róza 20 kr., Dobay Erzi 20 kr., Tóth Irma és Sándor 10 kr., Stamberger Kálmán 10 kr., Daróczy Ika 10 kr., Kovács Imre 20 kr., Homolay Gábor, Lajos, Jani és Endre 60 kr., összesen 8 ft. — Ó-Budán: Koleda János 50 kr., Horváth János 50 kr., Galambos József 40 kr., Zonbor Károly 30 kr., Bányai Mihály 30 kr., Losonczy Károly 30 kr., Sánta Lajos 30 kr., Deme Gyula 20 kr., Horváth Mihály 25 kr., Kovács Mihály 20 kr., Ochs Ferencz 20 kr., Rabik Lajos 20 kr., Opitz Vilmos 20 kr., Szeker Ferencz 20 kr., Harnusz Mihály 20 kr., Heidingger Ferencz 20 kr., Kiss György 20 kr., Czigler Jakab 20 kr., Walnuth Antal 20 kr., Galambos József ifjabb 20 kr., Gálly Mihály 20 kr., Hasznos Ignác 20 kr., Bakk Gábor 10 kr., Schumann Nándor 10 kr., Bacsinaky Kajetán 10 kr., Gál Márton Walner János 10 kr., Sepsy József 10 kr., Bellák József 10 kr., Magyar József 10 kr.

(Adakozások.) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult heten beküldött: A bukaresti ref. templom felépítésére: Marm. Viskról a ref. gyülekezet tagjai Géresi László lelkész által 8 ft. 20 kr. — Farkasról Tóth János esp. özvegye által gyűjtve 5 ft. 50 kr.

(Adakozások.) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult heten beküldött: A bukaresti ref. templom felépítésére: Marm. Viskról a ref. gyülekezet tagjai Géresi László lelkész által 8 ft. 20 kr. — Farkasról Tóth János esp. özvegye által gyűjtve 5 ft. 50 kr.

(Adakozások.) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult heten beküldött: A bukaresti ref. templom felépítésére: Marm. Viskról a ref. gyülekezet tagjai Géresi László lelkész által 8 ft. 20 kr. — Farkasról Tóth János esp. özvegye által gyűjtve 5 ft. 50 kr.

(Adakozások.) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult heten beküldött: A bukaresti ref. templom felépítésére: Marm. Viskról a ref. gyülekezet tagjai Géresi László lelkész által 8 ft. 20 kr. — Farkasról Tóth János esp. özvegye által gyűjtve 5 ft. 50 kr.

(Adakozások.) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult heten beküldött: A bukaresti ref. templom felépítésére: Marm. Viskról a ref. gyülekezet tagjai Géresi László lelkész által 8 ft. 20 kr. — Farkasról Tóth János esp. özvegye által gyűjtve 5 ft. 50 kr.

(Adakozások.) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult heten beküldött: A bukaresti ref. templom felépítésére: Marm. Viskról a ref. gyülekezet tagjai Géresi László lelkész által 8 ft. 20 kr. — Farkasról Tóth János esp. özvegye által gyűjtve 5 ft. 50 kr.

(Adakozások.) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult heten beküldött: A bukaresti ref. templom felépítésére: Marm. Viskról a ref. gyülekezet tagjai Géresi László lelkész által 8 ft. 20 kr. — Farkasról Tóth János esp. özvegye által gyűjtve 5 ft. 50 kr.

utána más valaki irhatta oda. Elég, hogy most is az övének tartják. Elégéjüknek meg ez.

8245. Miskolc. U. A két arczkép magán gyűjteményünkbe jó lesz. A mi azt az „ajánlatot“ illeti, szivesen megteszünk mindent, csak kellő alkalmat találjunk rá. Ezt keressük most, sőt kérjük annak kieszközölését.

8246. Csurgó. E. J. A hazafüi érdeke, mely a műveket átöleli, tisztelteméltó. De az még nem elég. Nagyobb irói gyakorlatosság kívánatát még, hogy kelemes olvasmány legyen belőlök. Idővel majd talán meglesz ez is.

8247. Vas Borona urat kérjük, hogy némi közlendők miatt, velünk lakását tudatni sziveskedjék.

8248. Lubló. Sch. K. Kérjük az illetőnek tudtal adatni, mikép igen sajnáljuk, hogy érdekes tárgyú közleményei a nyelv igen hiányos kezelése miatt nem használhatók. Szorgalmas gyakorlat előbb több győzni fog az akadályokon.

8249. Az oroszlan. Tér másodízben nyitott be hozánk. Nem tudjuk, mi tévő legyünk vele. Nem értjük. Azt pedig nem hiszünk, hogy valaki kiadásra alkalmasnak találja ezen — szeliditlen vadat.

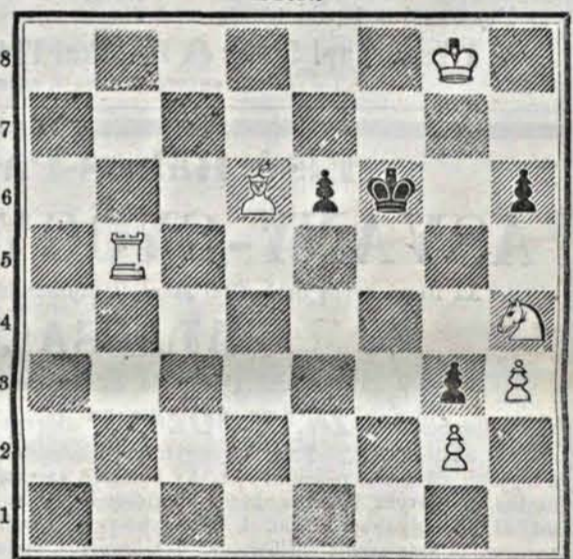
8250. Décs. P. F. Az újabb rajz csak oly gyöngre, mint az előbbi. Itt minden helybeli rajzolóink ügyességére lesz bízva.

8251. Jankovcza. S. A. és tbben. A panaszos levelet az illető helyre fogjuk juttatni.

8252. Rohonc. T. Za. Ugy látszik, hogy Vas Borona „napról-napló számitás“ban a szókövek tekintete vétele nélkül történt a számitás. Kisebbség visszatérünk e tárgyra. Szolgálaton ez válaszul másoknak is, kik e tárgyban felszóltak.

SAKKJÁTEK.

333-dik sz. f. — Willmers Rudolf-tól.

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 328-dik számú feladvány megfejtése. (Szalay Sándortól. — Szerző megfejtése szerint.)

Világos. Sötét. 1. Va4-c6... Fe8-c6; 2. Fe1-d2... P5-e4; 3. Fd2-c3... Fd1-e1; 4. b2-c3-mat.

(E csinos feladványnál Fe1-d3+ első lépés is cselezhető, melyen a gó gyalognak f6-ra állításával könnyen lehet segíteni.)

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. — Harasztiban: Gr. Festetics Benno. — Pászonyban: Csery Gábor. — Debreczenben: Z. I. és Z. L. — T. Ádában: Weisz A. — Miskolcon: Czentehe József. — Eperjesen: Brósz Károly. — Vizesréthen: Terray Pál. — Jász-Kisváren: Galambos István. — Sárospatakon: Farkas Bertalan és Csibe István. — Pesten: Rakovszky-Vagyon Judit.

Rövid értesítés. A mult szombaton közlött 332. sz. feladványra vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy annak megfejtéséhez a g-vonalra, például g4-re még egy sötét gyalog szükséges. A jeles szerzőnek e feladványa az általunk közzétett alakban jelent meg több feladvány-gyűjteményben is, a hiányt később javítottuk észre. Erre vonatkozólag Veszprémből Fülöp József úrtól is vettünk helyes figyelmeztetést, melyért köszönetünket nyilváníttuk.

TARTALOM.

Pauli-Markovics Ilka (arckép). — Szobánr legyéz. — A washingtoni kongresszus. — Ásványtermelés és bányaipar (folyt.). — Állatok az ósvilágól (két képpel). — A nagy-győri ág. evangélikusok egyházi és iskolai épülete (képpel). — Egy népmeséről. — Kivitel kereskedésünk érdekében. — A szaglás aesthetikája. — Kazinczy Ferenc emlékei. — Egyveleg. — Tarház: Irodalom és művészet. — Ipar, gazdaság, kereskedelem. — Közintézetek, egyletek. — Közlekedés. — Balesetek, elemi csapások. — Mi újság? — Adakozások. — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondánivaló. — Sakkjáték. — Heti-naptár.

Felölös szerkesztő Pákh Albert. (Lak. magyar-utca 1. sz.)

HETI-NAPTÁR.

Table with columns for month/day, religious observances (Katholikus, Görög-orosz, Izraeliták), and sunrise/sunset times (N a p, H o l d).

HIRDETÉSEK.

Rendkívüli előfizetés
a legelterjedtebb magyar politikai lap,
Politikai Ujdonságok
négy vagy hét hónapi folyamára.

Az előfizetési feltételek e rendkívüli alkalommal
következők:

1. Csúpnán a Politikai Ujdonságokra:

Mostantól, azaz: az előfizetés beküldése napjától kezdve
szeptember végeig (postán vagy Budapesten házhoz
küldve) 2 ft. — kr.
Mostantól kezdve december végeig 3 ft. 50 kr.

**2. A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok
testvér-lapok együtt:**

Mostantól kezdve szeptember végeig 3 ft. 50 kr.
december végeig 6 ft. — kr.

A pénzék bérmentes küldése kértik. — Mindeu 10 példányra
egy tiszteletpéldány.

Pest, május 10-én 1866.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala
(Pest, egyetem-utca 4. szám.)

**Első Rákos-Palotai
ASVÁNY-GYÓGYFORRÁS.**

Az itteni orvos urak által szerzett tapasztalatok folytán, valamint

BALASSA J.

egyetemi tanár és udvari tanácsos ur,

nem különben **ROZSAY JÓZSEF** főorvos ur által eszközölt kísérletek
alapján, az „első Rákos-Palotai gyógyforrás” kiváló betegségekben használatot
a legjobb sikerrel, egymint: 1. Az emésztő szervek zavart működésénél. 2. Az
összes takarthyak hurutos lobos állapotánál. 3. Az alhasi pangásból származott
máj és lép nagyobboldásánál. 4. A húgyólyag és méh által lobjainál. 5. Tápplási
zavarokból származott vérhiányánál. 6. Görvélyes, angolkoros, sápkóros és aranyeres
bántalmaknál.

Ezen ásványvíz forrártól létezik

Goldzieher és Prager-nél

Pesten, 3 korona-utca 6. sz. a.

Ugyszinté kapható minden fűszerárúsnál Pesten. 1617 (4-0)

**MÁZ-ÜVEG
tüzellemes szer.**

Van szerencsém az általam már régebben gyártott s újabb időben jelentékenyen
tökéletesített máz-üveg (Wasserglas) a t. háztulajdonos, birtokos és gaz-
dász uraknak emellen beszes figyelmükbe ajánlani.

Ezen szer csaknem minden épületnél nélkülözhetlen: mert általa minden éghető
anyagok, kemény- vagy puhafa-tárgyak, háztetők, ugyszintén ezek geren-
dázatai gyuladástól biztosan megóvatnak.

E szernek mellékulajdonai oly kitünők és oly sokoldalú használatra alkalmasak,
hogy megkísérlésére mindenkit méltán buzdíthat; mivel a máz-üveg a fent megnevezett
fatárgyakat, legyennek azok akár föld fölött, akár a föld alatti használatra szánva,
nemcsak a megégéstől menti meg, hanem azonkívül a rothadástól és a férgek
káros emésztésétől is megóvja; sőt terménypadlások és magtárak, me-
lyeknek padozatai és oldalai ezen folyadékkal bevonatnak, azon különös tulajdonságot
nyerik, hogy az e helyeken letört gabbaneműek ne csak a magférgektől men-
nyerik, hanem éveken keresztül a legbiztosabban is eltarthatók, anélkül, hogy e folya-
dék a magmennyiség legkisebb káros befolyást gyakoroljon bekenetnek, ellenállnak minden
baromistállók, melyek e folyadékkal kellően bekenetnek, ellenállnak minden
hugyanos kigőzölésnek s azok farészei a legjobb karban fognak maradni.

Továbbá a máz-üveg kitünő szolgálatot tesz a házak kül- és belfalai, kapu-
alatti helyiségek, folyosók stb. kifestésére, s különösen imaházak, zárdák,
iskolák, katonai laktanyák és kórházak, minden szag nélküli, szép fényvel bíró szer, annyira,
hogy az olajfestésnek méltán elője tehető, még pedig azért, mert színe változatlan, le-
nem pattog, sem lóg, sem nedvesség befolyásainak kitéve nincs, vízzel mosható, tartós-
sága fölülmúl minden máz és festékek, s az olaj-mázak alig felébe kerül.

Végre ezen szer kemény vagy puha fából készült gyalult butorok és fakészüle-
tek fényezésére is nagy előnyvel használható.

Magyarország, Erdély és a Dunafője dele meségekre nézve minden meg-
rendelések fögynökeim **Árkóy M. F.** és társa urakhoz, Pest, váci-utca 1. szám,
intézőndök, mely czég iparkodni fog minden beszes megrendeléseknek gyorsan és pontos-
san megfelelni.

1669 (1-6)

Tisztelettel **MASCHA W.,**

Carolinenthal Prága mellett.

Csak 1668 (1-6)

**TAKÁCSI JÁNOS-nál
„a vólegényhez”
(kis hid-utczában)
rendkívüli jutányos áron!**

kaphatók

75 krval	bölcsöbéli gyermekinek,	2 éveseknek,
1 frt 20	gyermekinek,	4
1 frt 40	„	6
1 frt 50	„	8-10
1 frt 60	„	12-14
2 frt	férfi vászon-ingek, középfinom,	
2 frt 25	„	finom,
3 frt 50	„	egész finom,
5 frt 5 frt 50	„	
1 frt 60	férfi-gatyák, finom,	
1 frt 90	női-ingek, sima,	
2 frt 25	„	himzett-csikkal,
3 frt 50	„	szegélyvel,
4 és 5 frt	„	himzett mellet,
1 frt 30	női lábravalók,	
1 frt	1 selyem-zsebkendő,	
2 frt 40	1 tuczt vászon zsebkendő,	

rumburgi, hollandi és bőrvásznak, asztalneműk,
kávészobrok, törülközők és zsebkendők.
**Raktár: kis hid-utczában a „vastuskó-
hoz” czimzett házban Pesten.**

A harczterek földképei.

(50 kr. egy-egy földkép.)

Heckenast Gusztáv kiadásában Pesten (egyetem-utca 4. sz.) a következ
megjelent földképek ajánlatnak megszerzésül azoknak, kik a gyanítható-
lagos harcz-színhelyéről szemlélő ismerethöz jutni akarnak.

Európa földképe.	Ausztriai birodalom.
Lombardia és Venecze.	Tirol- és Steierország és Illyria.
Olaszország és Dalmácia.	Cseh- és Morvaország s az ausztriai
(Német szövetség (Közép-Európa).	Szilézia.
Poroszország és a hozzá kapcsolt tar- tományok.	

(Az egyes térképek magassága 17 1/2 hüvelyk, szélessége 24 hüv.)

Figyelmeztetjük a t. oz. közönséget, hogy ezek az egyedüli kimerítő kiáll-
tásu magyar nyelven térképek.

Ára egy-egy térképnek 50 kr. Ha legalább 4 térkép rendeltek meg
egyszerre, a szállítási fagöngyön, bérmentve történik. — A pénzék
beküldése bérmentve kértik. 1666 (2-6)

Hazai müpar!
Hazai müpar!
Hazai müpar!
Valódi gyanta-szemcseszappan
Valódi gyanta-szemcseszappan
Valódi gyanta-szemcseszappan
(Harz-Kernseife)
egyedül s kizárólag valódi minőségben s a legjutányos árért kapható

ROSENTHAL J. C.

Pest, Rombach-utca 1. sz. a.

Továbbá ugyanott kapható:
Faggyúgyertya 29 ftjával,
Kocsikenőcs 8-10 ftjával,
Paraffinkenőcs-ládikák minden megkivántató nagyságban,
Petroleum,
Egetnivaló-olaj,
Keményítő, varga-pép,
Gyú-árak, angol soda.

1636 (2-6)

Lótulajdonosok különös figyelmébe ajánlatik

Használat előtt.

Ezen hathatós gyógyszer, mely lovaknál akár frisen támadott, akár idült rokkantságánál, vagyis azok lábainak eszozs-rheu-
matikus gyuladásánál, marjúlások, rándulások és bokacsuklásoknál, lapockák s keresztbanságánál, vagy a megfűtés által előidézett
bármínő eszozs feszesség és merevedettség ellen, hadaganatnál, idősb elgyengült vagy kicsőzött, kimerült és gyenge lovaknál alkal-
mazandó, és ezen elősorolt bajoknál eddig még hallatlan gyors és tökéle és gyógyulást hozza létre. Ezen ír nemcsak magán biza-
nyozítványok által, hanem a pesti m. k. állatgyógyintezet által megvizsgálattat s valóban gyógyerejének tapasztalattat
s hivatalos bizonyítvány által megerősítettett. — Miután ezen ír alkalmazásánál gyors és jó hatása mellett, sem a szőr színének
változását, vagy annak kihullását tartani nem kell, és több évig is megtartja győgyerejét, azért is ezen ír nemcsak Magyarhonban,
hanem az ausztriai birodalom tul is a legkedvezőben fogadtatott és jó hatása miatt elismerésben részesült.

Ezen ír kapható, alulról czimem alatt, nevemmel ellátott pecsétnyomával lepecsélt kökorsókban a használati utasítással
együtt. Ára egy kis kórsónak 2 ft 50 kr., nagyknak 4 ft 50 kr., az elmalházás minden egyes kórsótól 80 kr. Megrendelések csak az ír
s elmalházási értékek postadíjmentes megküldésével azonnal pontosan teljesítettek. Belföldi raktárakban a kis kórsó 3 ft.,
a nagy 5 ft., külföldön az ottani lapok hirdetése szerint.

OTTENREITER LIPÓT, okleveles állatorvos,

Pesten, kis hid-utca 3. sz., a hová a megrendelések és levelek utasítandók; az utolsó
posta megjegyzése kértik. 1657 (3-8)

**LISZKAY FERENCZ
PEZSGŐ-BORKÖVE.**

E pezsgő-borkőnek számtalanok ál-
tal való használat s azon sikeres jó
eredmény, melyről mindenki tanuskod-
hatik, ki csak ez egyszerű pezsgő-po-
rokat igénybe vevé indított arra, hogy
a nagy közönségnek tudomására jut-
tassam, ama buzgó óhajattal, hogy
mindazon szenvedő embertársaimon se-
gitsekkel általa, kik akár az aranyér
kellemetlen bántalmaitól gyötörtetnek,
akár gomorgyengeségben, avagy gyako-
ri csomómban, sárgaságban, tartós
fejféjásban, sérvében, s mindazon baj-
jokban szenvednek, melyek a gyomor
defektusai által idézettek elő.

E pezsgő-borkő kiemelendő előnye
az, a mi az ugynevezett finnnyé-betű-
ekre igen kedvező; hogy a szélhűző
pezsgőknél nagy mértékben kel-
lemetesebb ízűek, könnyebben bevehetők
és sikeresebb hatásuk! — mely ál-
lításról egyébiránt tanuskodjanak a
maga idejében mindazok, kik haszná-
landják.

Kaphatók egyedül **B.-Ujváro-
son,** Debreczen mellett, a „sz. három-
ságos” czimzett gyógyszerárban.
6 adagos csomag 1 ft. használati
utasítással.

Különösen kiemelendő a migrán el-
leni nagyszerű hatása!!! 1657 (8-8)

LISZKAY F., gyógyszerész.

Haszonbérlet.

Békésmegyében, a gyomai vasuti állomás-
tól két mérföld távolságra fekvő s gróf
Mittrowsky Vladimir ur tulajdonához tar-
tózó Nagy-Kondoros pusztán 2976 1/2 hold
(1100 □ öllel számítva) I. oszt. szántóföld,
7, esetleg 8 külterületű kiterjedésű kisebb
területben f. 1866. év május hó 28-án dél-
előtti órákban Szarvason a földbirtokos ur
lakházánál tartandó nyilvános árverés után
f. évi Sz. Mihály-naptól kezdve 12 évre ha-
szonbérbe fog adni. — Vállalkozni kívánók
a haszonbér feltételek iránt a fentírtelt
földbirtokos ur jószágigazgatója, Tass y
Zsigmond urnál (Szarvason) bővebb ér-
tesítést szerzhetnek.

Kelt Szarvason, 1866. május 3-án.
SIPOS SÁNDOR, ügyvéd,
mint gróf Mittrowsky Vladimir ur megha-
talmazottja. 1650 (3-8)

Kocsikenőcs valódi belga és bel-
földi,

Gépolaj (Olivénöl),
Petroleum amerikai és belföldi,
Repezeolaj legfinomabb, és
Tülanglais-keményítő
a legjutányos gyári áron kapható
**Lövy Hermann és tár-
sánál** 1637 (3-4)
Pest, váci-utca 8. szám alatt.

Nagyigmándi szénsavas keserviz-forrás

PEZSGŐ-POROK
(magyar Seidlitz-porok).

A nagy-igmándi szénsavas-keserviz, mely oldó s kiürítő sós
részeinek dusságát, azok hatását mérésről és emészthetőségét elemöz-
dítő szöszav tartalma által koronázta, méltán a legbirtakosabb s legelterjedtebb külföldi
keservizet helyettesíti, s azok behozatalát hazánkba feleslegessé teszi. — E víznek s
az abból készített sónak általában beismert jótékony hatása, ugy azon elterjedés, melynek
azok már eddig örvendenek, ösztönöztek engem, miszerint ezen gyógyhatásu szernek
közönséges használatát minél inkább elősegítem. — E törekvésemet azért hiszem elő-
rehozhatni, hogy én a nevezett sóból pezsgő-porokat is készítek, melyek a gyógyforrás alkati-
részeit magukban tartalmazzák, és hatásukra nézve a világszerte ismert Seidlitz-porokkal
egyenlők.

Egy 25 háromszegelyes üveget tartalmazó idei töltséti ládavic, gyógyjavalattal
ellátva 6 ft. 25 kr. — Egy skatula (12 pár) pezsgő-por használati utasítással 1 ft. 20 kr.
Egy font forrás-só, mely a karibadi sógtól elkülönítendő, 1/4, 1/2 és 1 fontos
faszelenczében 2 ft. 50 kr. készpénzzel vagy utánvétellel.

Ismételődnök jutányosabb ár szabatik.

Megrendelhetni **Rév-Komáromban** alulírottánál, továbbá:

- Aradon: Habereger G., Velsz. — Baján: Deutch Móröz, — Bonyhádon: Kramo-
lini József gysz. — B.-Dioszeg: Kovacs
József gysz. — Bécsben: Róck Gusz-
tav ásványvíz forrártában „sz. aran-
Igel”, Wildpretmarkt Nr. 6. — Csakvár:
Lukács Gyula gysz. — Cszuzon: Jero-
vics Sándor gysz. — Csonon: Klebel
Nándor. — Debreczen: Geréb és Hannig,
— Eger: Veszelyi János gysz. — Esz-
tergom: Brenner J., — Einczinger János,
Eszéken: Eissner és Schwarz, — B.-Füred:
Eller Gyula gysz., — Gyöngyös: Pásztor
Lajos gysz., — Győr: Kautz Ignác
gysz., Lenner Ferencz, Micheller Antal,
Prettenhoffer, — Jolsván: Maletor Albert
gysz., — Kassán: Novelly Sándor, —
Kecskeméten: Mády J., Papp Mihály,
— Kis-Czell: Miszory Ferenc gysz., —
Kis-Várda: Balkányi Farkas, — Koloz-
vart (Erdély): Wolf János gysz., Engel
József gysz., — Léván: Boleman Ede
gysz., — Mező-Berény: Nacrisz János
gysz., — Mooron: Netter Ignác, Ganzl
Fülöp, A. Háán, — Miskolcon: Dr. Szabó
Gyula gysz., — Csáthy Szabó István gysz.,
— Mohács: Deutch Sándor, Bodendorfer
József, — Dantsch Sándor, Bodendorfer
József, — Mosony: Troján József gysz., —
M.-Óvár: Sziklay Antal gysz., — N.-
Bányán: Papp Simon gysz., — N.-Becs-
kere: Kellner Ede gysz., — N.-Igmánd:
Fachi Sándor, — N.-Lakon: Lenhard Jakab
gysz., — N.-Szombat: Stanzl Henrik gysz.,
Nagy-Tapolcsán: De Grach Ferencz gysz.,
Nyíregyházán: Barcsay Károly gysz., —
N.-Varadon: Bakacs József, — Po-
zsony: Pisztor Bódog gysz., Lábán Ká-
roly, — Pécsen: Kisgá, és Simon, — Papan:
Tscheppen Eduárd, — PESTEN: Jezovics
Mihály gysz., Sztupa György, Kochmeister
Frigyos, Vághy Lajos, Edeskuthy L., Tunner
János, Prückler Ignác, Morán János, Lu-
kovits József, Morgenstern Isidor, Czerrip
Károly, Gyarmathy G., Ebenführer V., —
Pétervárad: Lang Mátyás, — Rzeszow
(Galiczia): Schaiter J. és társa, — So-
morja: Adler József gysz., — Szabad-
kan: Hoffbauer Ign. és fia gysz., —
Szikszón: Aichman József gysz., —
Sarköz-Ujlak: Balázs György gysz., —
S.-Alja-Ujhely: Teich Zsigmond, — Sz-
Fehérvár: Say Rezsó gysz., — Vimmer
Adolf gysz., — Szeghalom: Kiss Ferencz
gysz., — Szolnok: Horánszky Istv. gysz.,
— Szerdahely: Ehrenreiter, — Tabon:
Krebs Vilmos gysz., — Tataban: Szett
Antal gysz., Nirtitt Ferencz gysz., —
Temesvár: Babusnik Ágost, — Vác: Bo-
dendorfer József, Versectz: Blum József,
— Zólyom: Thomka Lajos gysz.

Schmidthauer Antal,
gyógyszerész a „Megváltóhoz” Komáromban.

1661 (1-12)

**Kitünő
s jó varrásu kész fehéreműeket,**
valamint mindenféle vásznak a bel- s külföld legelső gyáraiból
tisztelettel ajánl

**HUGMAYER ÉS MICHALOVITS
RUMBURGI VÁSZON-RAKTÁRA**
„A PROFÉTÁHOZ”,
Pesten, városháztér. 1670 (1-12)

Legújabb találmány!
Varázs-fényképek.

Meglepő és érdekes mulatság.
1 kettős boríték 6 kép tartalommal 60 kr.
Nagyítóüvegek (Mikroskope) 6 ft.
Nagyobbszerű mikroszkópok 10 ft. és feljebb.
Legújabb szerkezetű vámsúly-levelemérle-
gek 1 ft.
Magnesium-sodrony (1 láb) 10 kr.
Finom szemüvegek, acél és szaru foglal-
vánnyal 1 ft., 1 ft. 50 kr., 2 ft.
„ szemüvegek ezüst foglalvánnyal
3 ft., legerősebbek 5 ft.
„ ezüst szemüvegek foglalvány nél-
kül 3 ft.
„ arany szemüvegek könnyű foglal-
vánnyal 6 ft.
Rococos (Pince-nez) kausuk foglalvány-
nyal 1 ft. — 1 ft. 50 kr.
Rococos „ békateknő foglalvány-
nyal 3-5 ft.
Rococos „ acél foglalvánnyal
1 ft. 50 kr., 3 ft.
Rococos „ ezüst foglalvánnyal
3 ft. 50 kr., 5 ft.

Színházi látcsók, egészen tiszta színverő
(achromatisch) üvegekkel különféle fog-
lálvánnyal 5 ft. 30 ftig.
Kettős tábori látcsók (Binocles) 16 ft. 40 ftig.
Finom távcsók 5 ft. 30 ftig.
Érez és keneső legmérők (Barometer), hő-
mérők (Thermometer), időmérők (Me-
tronome), rajzoló-eszközök, kéz-üvegek
(Loupen), bor-, must-, ecet- és pálinka-
főmérők, sterooskopok sat., a legjutá-
nyos árakért kaphatók s ajánlatnak

CALDERONI és TÁRSA

látészerek által Pesten, a váci-
utczában.

Kijavítások a leggyorsabban s leg-
jobb eszközökkel.
Oszéri színházi látcsók és távcsók
ellenő felvezetés mellett ujjakkal becsere-
tetnek. 1644 (9-10)

Levélbeli megrendelésekre a leg-
nagyobb gond fordítatik.

**Titkos
BETEKSÉGEK,**

ujjonnan keletkezettek
8 nap alatt
minőségre nézve
48 óra alatt
meggyógyítanak

dr. Fux J.

28 év óta fenálló rendelési intézetében,
anélkül, hogy a beteg foglalatosságá-
ban háborgattának.
Rendel: d. u. 1-4 óráig.
Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leg-
gyorsabban eszközöltetnek.
Lakása: Király-utca, 24. sz. a. 1-ső
emelet. 1611 (12-12)

Hirdetmény.

Békésvárosa mint tulajdonos részéről köz-
hírré tétetik, miként a közösi téglaszáritó
és cserépgyár, összesen 60* hosszú, szélesség
fedett épülettel, egy cserép- és téglaféltő
6 szelelőlyukra, cserépfővel, mely mint-
egy 100,000 téglát a cserépet éget egy al-
kalmra; minden a gyárhoz tartozó műsze-
rekkel, 64 hold 1100 □ öles hold majonsg
földdel több évekre haszonbérbe adandó.

Hogy mily kelendőségre számíthat vállal-
kozó, tájékozatlan felemlítették, miként Bé-
kevárosa 22,000 lókat számál. — Bővebb
értesítést nyerhet vállalkozó akár személye-
sen, akár pedig posta útján Békésváros
jegyzői hivatalánál legelőbb e folyó május
hó 31-ig. 1648 (3-3)
Kelt Békésen, a közösi képviselőt ápril
19-én tartott közgyűléséből.
A képviselői gyűlés megbízásából
KOVÁCS LAJOS, jegyző.

